

ประวัติเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี

เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี ตั้งอยู่เลขที่ 266/2 ถนนปราจีนอนุสรณ์ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดปราจีนบุรี มีเนื้อที่ 7 ไร่ 2 งาน 17 ตารางวา เป็นเนื้อที่ภายในเรือนจำ 4 ไร่ 2 งาน 32 ตารางวา

เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี มีอายุมากกว่า 70 - 80 ปี เดิมทีเป็นเรือนจำของตำรวจ ซึ่งมีตำรวจเป็นผู้คุม มีกองรักษาการณ์อยู่หน้าเรือนจำ (ปัจจุบัน คือ โรงจอดรถ และร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์เรือนจำ) กำแพง เป็นกำแพงอิฐขนาดใหญ่ มีป้อมรักษาการณ์บนกำแพงทั้ง 4 ด้าน ส่วนเรือนนอนของผู้ต้องขังเป็นเรือนนอนไม้ชั้นเดียว มุงสังกะสี มี 2 หลังคู่กัน (ปัจจุบัน หลังหนึ่งเป็นที่ทำการฝ่ายควบคุม และรักษาการณ์ อีกหลังหนึ่งรื้อถอนแล้ว และสร้างเป็นสุทกรรม)

ที่ทำการเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรีในปัจจุบัน

เรือนนอนไม้แฝด มีระเบียงเดินรอบ สร้างเมื่อ ปี พ.ศ. 2472

เมื่อประมาณ ปี. พ.ศ. 2472 กรมราชทัณฑ์ ได้เข้ามาดำเนินการและสร้างเรือนนอนไม้ชั้น เป็นเรือนนอนแฝด มีระเบียงเดินได้รอบ และสร้างที่ทำการขึ้นหน้าเรือนจำ มีชั้นเดียว (เรียกว่า ดึกดิน เพราะพื้นติดดิน)

สมัยที่นายถนุชัย ราชสุทธี เป็นพัศดี เกิดฝนตกหนัก กำแพงด้านทิศใต้ (กำแพงอิฐ ก้อนใหญ่) ได้ล้มลง จึงสร้างกำแพงขึ้นใหม่ เป็นลักษณะในปัจจุบัน ต่อมา ในสมัยนายประเสริฐ ฤทธิจินดา มัย จึงได้สร้างกำแพงเหมือนกัน ทั้ง 4 ด้าน พร้อมทั้งรื้อป้อมบนกำแพง

เมื่อปี พ.ศ. 2519 สมัยที่นายเฉลียว สิทธิประเสริฐ เป็นพัศดี ได้มีการประหารนักโทษ 3 คน ในคดีอายุขังสงคราม ตรงโรงครัวเก่า และมีสระขนาดใหญ่ (ปัจจุบันรื้อทิ้ง และถมสระแล้ว และสร้างเป็นโรงงานฝึกวิชาชีพ) เล่ากันว่า นักโทษ 3 คนนั้น มีตำรวจร่วมขบวนการด้วย แต่ตำรวจถูกส่งไปอำเภออินทร์บุรี และโยนความผิดให้นักโทษ 3 คน ซึ่งบางคนบอกว่า อย่าประหารเขาเลย เพราะเขาไม่ผิด ซึ่งการประหารนักโทษในเรือนจำจังหวัดปราจีนบุรีในครั้งนั้น ตรงกับสมัยที่นายทวี ชูทรัพย์ เป็นอธิบดีกรมราชทัณฑ์

ต่อมาสมัยที่นายศรีศักดิ์ เศรษฐสุนิห์ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการเรือนจำ ได้ปรับปรุงที่ทำการใหม่ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ปิงบประมาณ พ.ศ. 2522 กรมราชทัณฑ์ ได้อนุมัติเงินงบประมาณก่อสร้างอาคารที่ทำการหลังใหม่ เป็นเงิน 640,000.- บาท (หกแสนสี่หมื่นบาทถ้วน) เรือนจำได้ดำเนินการก่อสร้างโดยใช้แรงงานผู้ต้องขัง เป็นอาคารคอนกรีต เสริมเหล็ก 2 ชั้น สร้างเสร็จเมื่อวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2523 และเปิดใช้ที่ทำการเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2524

ปี พ.ศ. 2525 ได้สร้างเรือนนอนคอนกรีต เสริมเหล็ก ใต้ถุนสูง หลังคามุงกระเบื้อง ขนาดกว้าง 10 เมตร ซึ่งกรมราชทัณฑ์ ได้จัดสรรงบประมาณให้ เป็นเงิน 1,057,500.- บาท (หนึ่งล้านห้าหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน) เรือนจำได้ดำเนินการก่อสร้าง โดยใช้แรงงานผู้ต้องขัง สร้างแล้วเสร็จ และเปิดดำเนินการใช้เป็นที่ควบคุมผู้ต้องขัง เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2525 จผู้ต้องขังได้เต็มที 300 คน

เรือนนอนคอนกรีต เสริมเหล็ก สร้างปี พ.ศ. 2525

ป้อมรักษาการณ์ภายในเรือนจำ

ปีเดียวกันนั้นได้สร้างป้อมขึ้นใหม่ จำนวน 6 ป้อม เป็นป้อมไม้เคลื่อนที่ได้ ภายหลังจึงสร้างเป็นป้อมก่ออิฐถือปูน และสร้างถาวร คงไว้ จำนวน 4 ป้อม ภายหลังเหลือ 3 ป้อม และได้สร้างคอกเลี้ยงสุกรตรงกำแพงด้านทิศเหนือ พ.ศ. 2537 จึงสร้างเป็นที่ทำการฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ

ปี พ.ศ. 2544 สมัยที่นายไมตรี แก่นศิริ เป็นผู้บัญชาการเรือนจำ ได้รื้อโรงเรียนเก่า สร้างเป็นโรงงานฝึกวิชาชีพช่างไม้ ซึ่งกรมราชทัณฑ์อนุมัติงบประมาณให้ เป็นเงิน จำนวน 3,568,435.- บาท (สามล้านบาท ห้าแสนหกหมื่นแปดพันสี่ร้อยสามสิบบาทถ้วน) เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น

ปี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2550 กรมราชทัณฑ์ ได้จัดสรรงบประมาณ ปรับปรุงที่ทำการฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ และห้องสมุด เป็นเงิน ประมาณ 345,000.- บาท (สามแสนสี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน) เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ชั้นเดียว

ปี พ.ศ. 2552 สมัยที่ นายนักรบ นาคพรหม เป็นผู้บัญชาการเรือนจำ ได้สร้างแนวกันกำแพง ด้านในชั้น เป็นแนวกำแพงตาข่ายเหล็ก มีลวดหนามหีบเพลงอยู่ด้านบน ทำให้เรือนจำ มีความมั่นคงขึ้น

ปี พ.ศ. 2553 ได้ขยายแดนหญิงให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อไม่ให้เกิดความแออัด และปลอดภัย

โรงงานฝึกวิชาชีพช่างไม้

ห้องสมุด/ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนภายในเรือนจำ

แนวกันกำแพงตาข่ายเหล็ก มีลวดหนามหีบเพลงด้านบน ด้านทิศตะวันตก

แนวกันกำแพงตาข่ายเหล็ก มีลวดหนามหีบเพลงด้านบน ด้านทิศใต้

ประตูแดนหญิง ซึ่งขยายให้กว้างขวางขึ้นอีก